

суттєве підвищення загальної щільності основних фондів і забудови міських територій та підвищення ефективності її використання.

## **ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК РЕКРЕАЦІЙНИХ ЗОН ПРИБЕРЕЖНИХ ТЕРИТОРІЙ**

А. С. БРАГАР, К. І. ВЯТКІН,

*Харківський національний університет міського господарства  
імені О. М. Бекетова (м. Харків, Україна)*

*E-mail: kafedrambg@i.ua*

Пропорційно інтенсивному росту сучасних міст зростає ступінь деградації їх природних ресурсів, що призводить до порушення екологічної стійкості міста, як природно-антропогенної системи, і скорочення територій, придатних для рекреаційного використання. Збереження і збільшення природних компонентів міського ландшафту, забезпечення високого рівня рекреаційного обслуговування визначають якість життя міського населення.

Прибережні території мають значний природно-рекреаційний потенціал, є носієм історичних типів міських ландшафтів, і можуть розглядатися як основа для ідентифікації середовища сучасного міста. Однак ці території схильні до інтенсивного техногенного впливу і характеризуються високим ступенем деградації. Крім того, в останні десятиліття спостерігається посилення експансії міста на прибережні ландшафти, що супроводжується нераціональним використанням берегової зони, деградацією зелених насаджень і різким скороченням територій, придатних для рекреаційного використання.

Проблеми полягає в відсутньому системному, комплексному підході до організації рекреаційних зон в структурі прибережних територій, що сприяє реалізації принципів екологічної стійкості, гуманізації та соціальної орієнтованості міського середовища, підтримці балансу природних і антропогенних компонентів міського ландшафту і реалізації рекреаційних потреб міського населення.

Сьогодні очевидна необхідність синтезу базових принципів і методів ландшафтно-містобудівної реконструкції рекреаційних зон в структурі прибережних територій великих міст, що забезпечують стійкість рекреаційної функції, які можуть стати основою для формування подібного підходу.

Наростання урбанізаційних процесів, значне погіршення якості природного середовища в умовах великих міст і міських агломерацій, ускладнення виробництва, суттєва зміна характеру життєдіяльності людини сформували суспільну потребу в рекреації, що задовольняєть-

ся в процесі рекреаційної діяльності. Рекреаційна потреба формується під впливом комплексу соціально-економічних чинників, таких як: рівень розвитку продуктивних сил і урбанізації, рівень матеріального добробуту населення, освітній і культурний рівень населення, умови праці та природні умови життя населення. Рекреаційна діяльність проявляється у вигляді конкретних рекреаційних занять або їхніх циклів. З точки зору функціональних особливостей і цілей, рекреаційна діяльність класифікується на види: лікувально-профілактичний, оздоровчий, спортивний, утилітарний, пізнавальний. Рекреаційна діяльність базується на комплексі природних компонентів, елементів і явищ, які виступають як природні чинники рекреації.

Сьогодні прибережні ландшафти великих міст піддаються інтенсивній експансії урбанізованих структур, внаслідок чого відбувається стрімка деградація їх природних ресурсів, перш за все, виражена в різкому скороченні площ відкритих міських просторів рекреаційного призначення. Також проблема полягає у нерозумінні аспектів взаємозв'язку функціональних, естетичних характеристик рекреації, її соціальної затребуваності і екологічної стійкості природного компонента ландшафту прибережних територій.

## **ЕКОЛОГІЧНА РЕКОНСТРУКЦІЯ МІСТ І ПОВТОРНЕ ВИКОРИСТАННЯ БУДІВЕЛЬНИХ ВІДХОДІВ**

Н. Г. МОРКОВСЬКА, С. В. ШАПОВАЛ, М. В. СКЛЯРОВ,

*Харківський національний університет міського господарства  
імені О. М. Бекетова (м. Харків, Україна)*

*E-mail: tsp@kname.edu.ua*

Екологічна реконструкція міст і поселень розвивається в Європі успішними темпами. Досягти екологічної рівноваги можливо за таких умов:

- відтворення основних компонентів природнього довкілля;
- відповідність ландшафтів масштабам виробничих і комунально-побутових забруднень довкілля.

Актуальність даної проблеми полягає в тому, що природний елемент життєвого циклу міського житлового фонду – знесення будівель і споруд через недоцільність їх ремонту та експлуатації викликає необхідність вирішення ряду техніко-економічних і екологічних завдань. До них відносяться збереження близько розташованих споруд, охорона навколишнього середовища та використання одержуваних від знесення матеріалів і конструкцій, що дозволить знизити вартість робіт.